

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

27 березня 2025 року

**Одеса
2025**

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 16 від 29 травня 2025 року*

Програмний комітет:

Акірі Іон	доктор фізико-математичних наук (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Акуленко І. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Бурда М. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ, Україна);
Лодатко Є. О.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Лов'янова І. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Кривий Ріг, Україна)
Матяш О. І.	доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця, Україна)
Онопрієнко О. В.	доктор педагогічних наук, ст. науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України (м. Київ, Україна)
Романишин Р. Я.	доктор педагогічних наук, професор (м. Івано-Франківськ, Україна)
Скворцова С. О.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (м. Одеса, Україна)
Тарасенкова Н. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна);
Чашечникова О. С.	доктор педагогічних наук, професор (м. Суми, Україна);
Швець В. О.	кандидат педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)
Школьний О. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)

Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 березня 2025 р. / Міністерство освіти і науки України, ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського» [та ін.]. Одеса, 2025. – 232 с.

До збірника увійшли результати наукових досліджень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи» за такими напрямками: наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять дошкільників та першокласників; наступність у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті; наступність у навчанні математики в базовій середній та профільній середній освіті; проблеми реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін здобувачів фахової передвищої та вищої освіти; підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, науковців, вчителів і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції

<i>Калюжка Н. С.</i>	101
Розвиток наскрізних умінь в процесі формування математичної компетентності здобувачів початкової освіти	
<i>Кинєва-Михаловська Л. С.</i>	106
Розвиток критичного мислення у здобувачів початкової освіти	
<i>Крутова Н. І.</i>	109
Поступовість переходу у навчанні математики від конкретних практичних завдань до завдань з абстрактним мисленням	
<i>Масюк О. М., Титаренко Л. І., Сіра І. Т.</i>	112
Реалізація наступності у навчанні математики між початковою і базовою ланками загальної середньої освіти	
<i>Руденко Н. М.</i>	115
Застосування веб-квест технології на уроках математики в початковій школі	
<i>Хребтова Н. Р.</i>	120
Роль підручників з математики для початкової школи у забезпеченні наступності математичної освіти	
<i>Цісар К. А.</i>	123
Проектне навчання та інтегровані задачі як інструменти наступності математичної освіти	
<i>Цісар Н. В.</i>	126
Інтегроване навчання як засіб забезпечення наступності у формуванні математичних компетентностей	
<i>Цупко Г. М.</i>	128
Формування математичної компетентності у НУШ: виклики, проблеми та перспективи	
<i>Шаран О. В., Шаран В. Л.</i>	132
До питання про забезпечення наступності у вивченні геометричного матеріалу між початковою та базовою середньою школою	
<i>Яценко С. Є.</i>	135
Дидактичні ігри як дієвий засіб впровадження діяльнісного підходу у процес навчання математики в 5-6 класах	

С.Є. Яценко
кандидат педагогічних наук, доцент
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна
ORCID 0009-0009-4274-1177
s.ye.yatsenko@udu.edu.ua

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ДІЄВИЙ ЗАСІБ ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В 5-6 КЛАСАХ

Забезпечення наступності навчального процесу між початковою та середньою ланками стосується не лише змістової частини навчальної програми з математики, а й використання звичних для учнів форм, засобів і методів навчання. Саме використання дидактичних ігор на уроках математики в адаптаційний період можуть пом'якшити його. Така форма навчання вже налаштовує учнівство на результат успіху. При цьому залишається актуальною їх роль, як засобу навчання. Він не менш сучасний як і десятки років тому. Його вмiле застосування і дотепер «...поєднує в собі освітню, розвиваючу і виховну функції ... в процесі якого вирішуються різноманітні освітні та виховні завдання в ігровому контексті» [2, с.174]. Використавши основну функцію дидактичної гри, що спрямована на формування бажання пізнавати нове можна плавно залучати їх до формування математичної компетентності в умовах НУШ.

В процесі гри природнім шляхом розвиваються уява, інтуїція, швидкість реакції, формується здатність аналізувати, синтезувати, узагальнювати. Така форма організації навчального процесу сприяє неформальному розумінню та запам'ятовуванню базових речей. Учні з завзяттям виконують завдання з математики подані в ігровій формі у порівнянні з традиційними. В анкетуванні вчителі відмічають великий інтерес учнів до включення дидактичних ігор в навчальний процес, що може свідчити про підвищення навчальної мотивації.

При цьому варто пам'ятати, що не будь яка гра є дидактичною. Вона повинна мати своє конкретне освітнє завдання. Тому гра планується заздалегідь, продумується її місце в структурі уроку, визначається спосіб її проведення, готуються необхідні навчальні матеріали для гри [3, с.55].

Існують різні види дидактичних ігор: логічні, стратегічні, творчі, командні, індивідуальні, інтерактивні тощо. Дидактичні ігри можуть мати різні форми: математичні бої(батли), вікторини, турніри кросворди, уроки-казки, арт-уроки, ребуси, квести, судоки, криптограми тощо. Дидактична гра чітко структурована. Має певні логічно-вибудовані, пов'язані між собою елементи, що утворюють єдине ціле. У залежності від видів елементів розрізняють різні типи дидактичних ігор.

Дидактичні ігри мають складатися з кількох важливих елементів, серед яких головний – навчальний. Він визначає мету гри: допомогти дітям засвоїти

певні знання, розвинути навички та сприяти вихованню. Ігрові завдання орієнтовані на активні дії учнів, які спрямовані на застосування чи закріплення вивченого матеріалу. У процесі гри діти не лише виконують завдання, а й поступово розуміють їхній зміст через пояснення. Це забезпечує зв'язок між практичними діями та розумовою діяльністю – учні сприймають, порівнюють, спостерігають і запам'ятовують. Дидактичні ігри на уроках сприяють розвитку пізнавальної активності дітей. Тому вчителям важливо враховувати, що кожна дитина має власний стиль і темп навчання, а також унікальний практичний досвід [1, с.170].

На початку уроку гра повинна організувати дітей, зацікавити їх і підвищити їхню активність. Під час уроку дидактичні ігри мають допомагати засвоювати навчальний матеріал. В кінці уроку слід провести дослідницьку гру. На будь-якому етапі уроку гра повинна бути цікавою, стимулюючою і залучати дітей до різноманітної діяльності [4, с.27].

Інтеграція дидактичних ігор у навчальний процес математики для 5-6 класів НУШ сприяє забезпеченню наступності у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті.

Список використаних джерел

1. Тополя Л.В. Дидактичні ігри, їх види, цільове призначення і функції в навчальному процесі //Дидактика математики: проблеми і дослідження. – Міжн. збірник наукових робіт.–Дон.:ТЕАН,2001.– Вип.16. – С.167 – 173.
2. Куліш І.М. Застосування дидактичних ігор у навчальному процесі // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. /. – К.: НМЦ ВО, 2002. – Вип. 33. – С. 174 – 175.
3. Зимовий О. Елементи гри на уроках //Мат. в школі. – 2004, № 6.- 87с.
4. Жорник О. Формування пізнавальної активності учнів у процесі спільної ігрової діяльності /О.Жорник //Рід. шк. – 2000. – №2. – С. 26- 28.

Анотація. Яценко Світлана Євгенівна. Дидактичні ігри як дієвий засіб впровадження діяльнісного підходу у процес навчання математики в 5-6 класах. *Інтеграція дидактичних ігор у навчальний процес з математики для 5 та 6 класів НУШ створює умови для природнього процесу наступності.*

Ключові слова: дидактична гра, адаптація, пізнавальний інтерес, форма, засіб.

Summary. Yatsenko S.E. Didactic games as an effective means of introducing an activity approach into the process of teaching mathematics in grades 5-6. *The integration of didactic games into the mathematics learning process for grades 5 and 6 of the National School of Education creates conditions for a natural process of continuity.*

Key words: didactic game, adaptation, cognitive interest, form, means.

Збірник тез доповідей

**Наступність у навчанні математики в умовах
реформи загальної середньої освіти:
реалії та перспективи**

Сайт бібліотеки Університету Ушинського:

<https://library.pdpu.edu.ua>